

Co to jest sąd gospodarczy?

Sąd gospodarczy to **odrębny wydział w sądach rejonowych i okręgowych**. Ich utworzenie jest uzasadnione specyfiką rozpoznawanych spraw i koniecznością ich rozstrzygnięcia przez sędziów dobrze znających zagadnienia gospodarcze. Sąd gospodarczy nie jest odrębnym sądem obok sądów rejonowych i okręgowych. W każdym sądzie rejonowym i okręgowym istnieje po prostu **osobny wydział, zajmujący się sprawami gospodarczymi**.

Jakie sprawy rozpatrują sądy gospodarcze?

Sądy gospodarcze rozpatrują:

- sprawy cywilne między przedsiębiorcami, wynikające z prowadzonej przez nich działalności gospodarczej;

Sprawą rozpoznawaną w tym postępowaniu jest też sprawa o zawarcie, zmianę, rozwiązanie, ustalenie treści umowy. Poza tym zakresem znajdują się sprawy z umów, które osoba będąca przedsiębiorcą zawiera z innym przedsiębiorcą, ale nie związane z działalnością gospodarczą. Spór może dotyczyć cywilnych spraw majątkowych lub niemajątkowych, ale zawsze związanych z działalnością gospodarczą.

- sprawy należące do właściwości sądów na podstawie przepisów dotyczących ochrony konkurencji, prawa energetycznego, telekomunikacyjnego, pocztowego, transportu kolejowego;
- sprawy przeciwko przedsiębiorcom o uznanie postanowień wzorca umowy z niedozwolone;
- sprawy ze stosunku spółki, w tym także spółki cywilnej oraz dotyczące roszczeń, o których mowa w art. 291-300 i art. 479-490 Kodeksu spółek handlowych;

Sądy gospodarcze rozpoznają też sprawy o podział majątku po rozwiązaniu umowy spółki cywilnej. Nie jest natomiast sprawą ze stosunku spółki roszczenie jej wierzyciela wobec członka zarządu wynikające z zobowiązania spółki.

- przeciwko przedsiębiorcom o zaniechanie naruszania środowiska i przywrócenie do stanu poprzedniego lub naprawienie szkody z tym związanej oraz zakazanie lub ograniczenie działalności zagrażającej środowisku.

Kto jest uważany za przedsiębiorcę, czyli kto jest stroną postępowania przed sądem gospodarczym?

Przedsiębiorcą jest **osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą jednoosobowo lub w formie spółki cywilnej, spółka osobowa prawa handlowego (spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna), spółka kapitałowa (spółka akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością)**. Jeżeli więc jesteś jednym z tych podmiotów lub prowadzisz swoją działalność w jednej z powyższych form i między Tobą a Twoim kontrahentem doszło do sytuacji, w której nie jest możliwe rozstrzygnięcie ugodowe, pozostaje udanie się do sądu, konkretnie do sądu gospodarczego.

Pamiętaj jednak, że przed sądem gospodarczym toczyć się mogą tylko te sprawy, które można określić mianem „sprawy gospodarczej”. Jeżeli zatem spór powstał pomiędzy Tobą jako przedsiębiorcą i innym przedsiębiorcą jednak nie dotyczący „materii spraw gospodarczych”, to nie będzie zajmował się nią sąd gospodarczy.

W postępowaniu przed sądem gospodarczym nie mogą brać udziału dwa rodzaje przedsiębiorców:

- osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą nie wymagającą zgłoszenia do rejestru, a której zarobek

stanowi dodatkowe źródło dochodu;

- indywidualny rolnik w zakresie prowadzonej działalności wytwórczej dotyczącej produkcji roślinnej, zwierzęcej, ogrodniczej, sadowniczej.

Kogo pozwać przed sąd gospodarczy?

Jeżeli dłużnikiem jest osoba fizyczna prowadząca przedsiębiorstwo, to ona będzie pozwanym w sprawie gospodarczej. W pozwie należy podać jej **adres zamieszkania oraz adres, pod którym prowadzi działalność** (bardzo często jest to ten sam adres). W razie nieznamości tych danych można żądać odpisu z ewidencji działalności gospodarczej.

Jeśli dłużnikiem jest **spółka osobowa**, to ją oznacza się w pozwie, podając jej **nazwę i siedzibę**. Firma każdej ze spółek osobowych zawiera przy tym nazwisko przynajmniej jednego ze wspólników oraz oznaczenie „spółka jawna/partnerska” itd.

Jeżeli dłużnikiem jest **spółka kapitałowa**, to ona jest stroną pozwaną w postępowaniu.

Najwięcej problemów stwarza kwestia pozwania kontrahenta prowadzącego działalność gospodarczą w formie **spółki cywilnej**. Należy podkreślić, że jeśli kontrahentem jest potocznie mówiąc spółka cywilna, to **w świetle prawa zobowiązanymi z umowy są jej wspólnicy, a nie spółka**. W razie sporu sądowego pozwanymi będą wspólnicy spółki cywilnej, a nie spółka, to wspólnicy bowiem są uznawani przez prawo za przedsiębiorców. W pozwie należy oznaczyć jednak, że sprawa wynika z działalności gospodarczej, określić formę tej działalności (spółka cywilna) i wskazać (oprócz adresu zamieszkania) adres, pod którym wykonuje działalność (adres z ewidencji działalności gospodarczej).

Który sąd rozpoznaje sprawy gospodarcze?

Co do zasady sprawy z tego zakresu należą do właściwości **sądów okręgowych**.

Natomiast sprawy, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 100 tysięcy złotych oraz sprawy przekazane na mocy odrębnych przepisów rozpoznają sądy rejonowe. Co się tyczy postępowań nakazowego i upominawczego rozpatrywanych przed sądem gospodarczym, to zależnie od wartości przedmiotu sporu będą rozstrzygane przez sądy okręgowe (przy wartości powyżej 100 tysięcy) albo przez sądy rejonowe (przy wartości do 100 tysięcy).

Innymi słowy w sytuacji, gdybyś dochodził roszczeń przed sądem w związku – na przykład - z tym, iż inni przedsiębiorcy zawarli zakazane porozumienie, którego celem było wyeliminowanie lub ograniczenie konkurencji z Twojej strony poprzez na przykład podział rynków zbytu lub zakupu, a roszczenie Twoje przekracza 100 tysięcy złotych, to pozew powinienes wnieść do sądu okręgowego gospodarczego.

O czym przedsiębiorca powinien pamiętać w związku z postępowaniem w sprawach gospodarczych?

Przed skierowaniem pozwu do sądu **przedsiębiorca powinien wezwać swojego dłużnika do dobrowolnej zapłaty, albo złożyć reklamację gdyż odpis takiego wezwania lub reklamacji wraz z dowodem doręczenia albo wysłania go pozwanemu przesyłką poleconą należy dołączyć do pozwu**. Brak wezwania do zapłaty lub reklamacji jest brakiem formalnym pisma procesowego (pозwu). Takie wezwanie powinienes wystosować nawet wtedy, gdy żadne przepisy Cię do tego nie obligują. W razie niedołączenia tych dokumentów Sąd zwraca stronie pismo bez wzywania do jego poprawienia lub uzupełnienia wskazując na te braki, oraz pouczając o skutkach jego ponownego wniesienia. Jeżeli sąd zwróci pismo, to nie wywołuje ono żadnych skutków prawnych. Można w terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma wnieść je ponownie, a jeżeli pismo to nie jest dotknięte brakami, wywołuje

skutek od daty pierwotnego wniesienia.

Jeżeli strona jest reprezentowana przez radcę prawnego lub adwokata, to w toku sprawy (po wniesieniu pozwu) ma obowiązek doręczać odpisy pism procesowych ze wszystkimi załącznikami bezpośrednio stronie przeciwnej. W sądzie należy przedstawić dowód tego doręczenia lub dowód wysłania pisma listem poleconym.

Powód musi przytoczyć w pozwie wszystkie twierdzenia i dowody na ich poparcie, tak więc od razu przedstawić sądowi wszystkie argumenty, które mają działać na Twoją korzyść. Jeżeli spróbujesz wnieść jakiegokolwiek wnioski, czy też przedstawić nowe twierdzenia już po wniesieniu pozwu, sąd gospodarczy je oddali. Mógłby je uwzględnić tylko wtedy, gdybyś wykazał jednocześnie, że ich wcześniejsze powołanie nie było możliwe. W tym przypadku dalsze twierdzenia i dowody na ich poparcie powinny być powołane w terminie dwutygodniowym od dnia, w którym powołanie ich stało się możliwe lub wynikła potrzeba ich powołania.

Pozwany ma obowiązek wnieść odpowiedź na pozew w ciągu dwóch tygodni od jego otrzymania. Powinien w niej, tak samo jak powód w pozwie, przytoczyć wszystkie twierdzenia i dowody. Wyjątek od tego obowiązku zachodzi, jeśli sąd wydał nakaz zapłaty, a więc wtedy, gdy miało miejsce postępowanie nakazowe lub upominawcze. Pierwszym pismem pozwanego jest wtedy sprzeciw od nakazu zapłaty; oczywiście jeśli pozwany zdecyduje się go złożyć.

Istotne jest, że **sąd może obciążyć kosztami procesu w całości lub w części stronę, która nie podała wszystkich twierdzeń i dowodów**, jeżeli z tego powodu sprawa została wszczęta bez potrzeby lub wadliwie określony został jej zakres.

Razem z pozwem powinny być też **wysłane jako załączniki wszelkie pisma, jakie strony wymieniały między sobą, w szczególności dotyczące prób wyjaśnienia spornych kwestii.** Mogą to być informacje przesyłane listownie, faksem lub przez Internet.

Atutem postępowania przed sądem gospodarczym jest możliwość skorzystania z mechanizmu ochrony tajemnicy handlowej lub produkcyjnej, której grozi ujawnienie w toku sprawy. Istnieje bowiem możliwość rozpatrzenia całego lub części sporu przy drzwiach zamkniętych, co zarządza sąd z urzędu lub na wniosek jednej ze stron.

Czy zawsze sąd wyznacza rozprawę?

Po otrzymaniu pozwu, co do zasady sąd wyznacza rozprawę i wzywa na nią strony lub ich pełnomocników. Jednak w pewnych przypadkach wyrok zostaje wydany na posiedzeniu niejawnym:

- gdy pozwany uznał powództwo,
- gdy ze złożonych przez strony pism i dokumentów wynika, że sprawa jest wyjaśniona,
- gdy pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew (sąd wyda wtedy wyrok zaoczny).

Dodatkowym atutem postępowań toczących się przed sądem gospodarczym jest obowiązywanie **trzymiesięcznego terminu na wydanie wyroku.** Jest to co prawda termin instruktażowy, co oznacza, że sąd może go przekroczyć, szczególnie jeśli powoduje to zawilość sprawy, ale działa mobilizująco.